

VYSOKÁ PŘEDSTAVITELKA
UNIE PRO ZAHRANIČNÍ
VĚCI A BEZPEČNOSTNÍ
POLITIKU

Ve Štrasburku dne 22.11.2016
JOIN(2016) 52 final

SPOLEČNÉ SDĚLENÍ EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Obnovené partnerství se zeměmi Afriky, Karibiku a Tichomoří

{SWD(2016) 380 final}
{SWD(2016) 381 final}

Obsah

1. ÚVOD	4
2. STRATEGICKÉ ZÁJMY EU	5
3. POLITICKÉ PARTNERSTVÍ VYCHÁZEJÍCÍ ZE ZVLÁŠTNÍCH PRIORIT	7
3.1 Priority EU s ohledem na partnerské země	8
3.1.1 Prosazování mírových a demokratických společností, řádné správy věcí veřejných, právního státu a lidských práv pro všechny	8
3.1.2 Prosazování udržitelného růstu podporujícího začlenění a důstojných pracovních míst pro všechny.....	9
3.1.3 Přeměna migrace a mobility na příležitosti a společné řešení problémů.....	11
3.1.4 Zajištění lidského rozvoje a důstojnosti	12
3.1.5 Ochrana životního prostředí a zabývání se změnou klimatu	13
3.1.6 Aliance pro společné výzvy	14
3.2 Priority EU přizpůsobené jednotlivým regionům.....	14
3.2.1 Afrika	15
a) Mír a bezpečnost, stabilita, demokracie, právní stát, řádná správa věcí veřejných a lidská práva ...	15
b) Vzájemné ekonomické příležitosti k udržitelnému rozvoji.....	16
c) Řízení migrace a mobility	17
d) Lidský rozvoj	18
3.2.2 Karibik.....	19
a) Mír a lidská bezpečnost, demokracie, právní stát, řádná správa věcí veřejných a lidská práva	19
b) Regionální integrace, udržitelný růst podporující začlenění, obchod a tvorba pracovních míst	20
c) Lidský rozvoj	20
d) Změna klimatu a udržitelné řízení přírodních zdrojů.....	21
3.2.3 Tichomoří	21
a) Řádná správa věcí veřejných, lidská práva a rovnost žen a mužů.....	22
b) Udržitelný růst podporující začlenění	22
c) Změna klimatu a udržitelné řízení přírodních zdrojů	23
4. CÍLENĚJŠÍ A PRUŽNĚJŠÍ PARTNERSTVÍ	24
4.1 Získané poznatky.....	24
4.2 Pružné partnerství založené na důkladném regionálním přístupu	25
4.2.1 Možnosti.....	25
4.2.2 Navrhovaná možnost.....	26
4.2.3 Dosah mimo země AKT	26

4.3 Víceúrovňové partnerství s mnoha zúčastněnými stranami a s klíčovými zásadami spolupráce	27
4.3.1 Základní zásady spolupráce.....	27
4.3.2 Zásady subsidiarity a doplňkovosti	27
4.3.3 Aktéři.....	27
4.4 Lépe fungující partnerství	28
4.4.1 Diverzifikované partnerství	28
4.4.2 Způsoby provádění	28
4.5 Partnerství podporované vhodnou institucionální strukturou.....	28
4.6 Partnerství podpořené právním rámcem.....	29
4.7 Další kroky	29

1. Úvod

Platnost Dohody o partnerství mezi africkými, karibskými a tichomořskými státy (AKT) na jedné straně a Evropskou unií a jejími členskými státy na straně druhé, která byla podepsána v Cotonou v červnu 2000¹, má v únoru 2020 skončit. Jednání mezi stranami s cílem přezkoumat, kterými ustanoveními se budou následně řídit jejich vztahy, musí být zahájena nejpozději v srpnu 2018². Skončení platnosti dohody o partnerství, na kterou se dále odkazuje jako na dohodu o partnerství z Cotonou (dohodu z Cotonou) a která zahrnuje více než 100 zemí, jež mají celkem přibližně 1,5 miliardy obyvatel, znamená strategickou příležitost k oživení vztahů EU s jejími partnery v Africe, Karibiku a Tichomoří, přičemž je zohledněn změněný globální kontext a partnerství se zaměřuje na společné zájmy, cíle a sdílenou odpovědnost.

V tomto sdělení jsou představeny nápady a navrhované stavební kameny pro politické partnerství se zeměmi AKT. Sdělení navazuje na mezinárodně schválenou Agendu OSN 2030³, která obsahuje všeobecný soubor společných cílů, a na Globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky EU⁴, jež poskytuje strategické pokyny k vnějším zájmům a ambicím EU. Sdělení je rovněž v souladu s návrhem Komise na revizi Evropského konsensu o rozvoji⁵.

EU oslovuje partnery, stejně smýšlející země a regionální seskupení za účelem sledování společných cílů. Evropská komise a vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku chtějí investovat do partnerství na základě zásady společné odpovědnosti, aby se z nich stala skutečná partnerství. To vyžaduje pozitivní účast partnerských zemí s podobnými cíli.

Dlouhodobé vztahy se zeměmi AKT poskytují náležitý výchozí bod pro budování obnoveného politického partnerství. Partneři na obou stranách budou muset provést významné změny, aby byly jejich budoucí vztahy vhodné pro úkoly v současném světě, a vytvořit silnou alianci k prosazení klíčových priorit. S ohledem na priority, změněný kontext a poznatky vyvozené z uplatňování dohody z Cotonou by k provedení nepostačovalo pouhé prodloužení této dohody. Komise a vysoká představitelka se domnívají, že bude zapotřebí významný posun v rozhodování a provádění směrem k regionálním úrovním. Budoucí vztahy by měly mimoto spojoval země AKT a sousední regiony, které nejsou součástí stávající dohody z Cotonou, hrají však klíčovou úlohu ve vztahu k dosažení cílů EU.

Při přípravě procesu vedoucího k vymezení vztahů mezi EU a státy AKT po roce 2020 zahájily Komise a vysoká představitelka v roce 2015 proces úvah prostřednictvím veřejné

¹ 2007/483/ES, Úř. věst. L 317, 15.12.2000.

² Čl. 95 odst. 4 dohody z Cotonou.

³ Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030 (*Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*), OSN, A/RES/70/1.

⁴ Sdílená vize, společný postup: silnější Evropa. Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky EU, 28. června 2016, <http://europa.eu/globalstrategy/en/shared-vision-common-action-stronger-europe>

⁵ Návrh nového Evropského konsensu o rozvoji, sdělení (C(2016) 740 final).

konzultace⁶. Uskutečnily se rovněž diskuse s klíčovými zúčastněnými stranami a v červenci 2016 bylo zveřejněno hodnocení, v jehož rámci bylo posouzeno patnáct let uplatňování dohody z Cotonou⁷. V rámci posouzení dopadů⁸, které je připojeno k tomuto sdělení, byly přezkoumány různé možnosti budoucích vztahů. Zmíněná práce tvoří základ tohoto sdělení.

2. Strategické zájmy EU

Globální kontext se od začátku dohody o partnerství z Cotonou v roce 2000, která navázala na odkaz úmluvy z Lomé pocházející z roku 1975, významně změnil. Skončení platnosti dohody z Cotonou představuje příležitost k zajištění toho, aby partnerství plnilo svůj účel s ohledem na současné výzvy ve změněném světě. Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky EU připravila v první řadě půdu pro důraznější vystupování EU ve světě. Rámec pro cíle udržitelného rozvoje na základě Agendy 2030 a akční program z Addis Abeby⁹ zahájily mnohem ambicióznější a dalekosáhlý všeobecný program reform.

To přichází v době, která se vyznačuje přetrvávající nejistotou a zranitelností, nerovnoměrným pokrokem v rámci jednotlivých zemí a mezi nimi a rychle se zvyšujícími nepříznivými dopady změny klimatu a zhoršování životního prostředí, jež narušují sociální a ekonomickou stabilitu v jednotlivých částech světa. Vysoký počet států AKT se konkrétně potýká se značnými problémy, které souvisejí s konflikty, chudobou, nezaměstnaností a nedostatkem důstojné práce, rostoucími nerovnostmi, zneužíváním lidských práv, korupcí, nepříznivými dopady změny klimatu, tlaky na omezené přírodní zdroje a poškozováním ekosystémů i nerovnoměrným začleněním do světového hospodářství. Skutečností je i nadále koncentrace extrémní a chronické chudoby v nestabilních státech. Strukturální a opakující se krize jsou i nadále zdrojem vážné humanitární nouze, jež narušuje odolnost celých zemí a společností. V mnoha partnerských zemích mimoto růst populace předstihuje hospodářský růst. To vše brání udržitelnému růstu podporujícímu začlenění a vytváření pracovních míst, jež jsou zapotřebí k zajištění pozitivních vyhlídek a skutečných příležitostí v životě, zejména pro mladé lidi a nejzranitelnější osoby.

Toto problematické prostředí poskytuje živnou půdu pro extremismus, terorismus a jiné formy organizované trestné činnosti, včetně obchodu s lidmi, drogami a střelnými zbraněmi, jakož i pro počítačovou kriminalitu. Tyto modely mají negativní vedlejší účinky na bezpečnost a hospodářskou prosperitu EU a jejích občanů. Jsou rovněž jednou z příčin nelegální migrace a násilného vysídlení. Jednoznačný rámec stanoví evropský program pro

⁶ Společný konzultační dokument JOIN(2015) 33 a jeho výsledky jsou k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/europeaid/public-consultation-eu-acp-new-partnership_en

⁷ Hodnocení dohody o partnerství z Cotonou, SWD(2016) 250 je k dispozici na adrese: https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/acp-eu-partnership-after-2020_en

⁸ Společný pracovní dokument útvarů o posouzení dopadů JOIN(2016) 380).

⁹ http://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2015/08/AAAA_Outcome.pdf

migraci¹⁰, společně schválené prohlášení a akční plán z Valletty z listopadu 2015¹¹ a rovněž sdělení o zřízení nového rámce pro partnerství se třetími zeměmi¹² v Evropském programu o migraci.

Hodnocení dohody z Cotonou ukazuje, že dohoda významně přispěla k vymýcení chudoby a k lepšímu a spravedlivějšímu přístupu k základním službám. Obrázek je však smíšený, pokud jde o dodržování základních prvků (lidských práv, demokratických zásad a právního státu) ze strany partnerských zemí AKT. Mimoto nebyly poskytnuty přesvědčivé a společné odpovědi na kritické problémy, jako je migrace a mobilita.

V mnoha zemích AKT současně došlo k významnému hospodářskému růstu. Rostoucí propojení, vzájemná závislost, vědecký a technologický pokrok a intenzivní obchod otevřely nové možnosti s ohledem na větší celosvětovou prosperitu. Stále více ekonomik zemí AKT nabízí rostoucí škálu příležitostí, pokud jde o návratnost investic, a to i pro evropské společnosti. Z hodnocení dohody z Cotonou vyplývá, že dohoda umožnila dosáhnout pokroku při integraci partnerských zemí AKT do světového hospodářství. Zvýšily se obchodní toky do a ze zemí AKT, jakož i jejich členství ve Světové obchodní organizaci (WTO) a vzrostla i jejich úloha v jednáních o mezinárodním obchodě. Důležité milníky představuje uzavírání a provádění dohod o hospodářském partnerství. Současná situace je však neuspokojivá, co se týká rostoucí hospodářské diverzifikace, zvyšování přidané hodnoty a snižování závislosti na úzkém sortimentu produktů, jakož i přerozdělování přínosů vedoucí k rostoucím nerovnostem.

Další nová skutečnost, která se objevila, souvisí s větší regionální dynamikou a významem regionálních organizací a v případě Afriky kontinentální organizace, Africké unie. Hodnocení dohody z Cotonou ukazuje, že se dohodě nepodařilo zabývat se tímto důležitým vývojem, jenž by se měl odrazit v budoucím rozhodování a institucionální struktuře partnerství.

Partnerské země hrají rovněž v rostoucí míře zásadní úlohu při řešení globálních problémů, jež z podstaty věci nemůže vyřešit EU samotná. V tomto ohledu je i nadále jednou z nejnaléhavějších hrozeb pro dosažení udržitelného rozvoje v EU a ve světě změna klimatu. Vznik nových mocností, které neprosazují vždy stejné hodnoty a programy, je dalším argumentem na podporu většího úsilí o dosažení konsensu s partnery EU ohledně klíčových záležitostí globálního významu a společného prosazování pozitivního programu. Posílený dialog a spolupráce se zeměmi AKT mají proto zásadní význam, chce-li EU ovlivňovat a podporovat mnohostranný řád založený na pravidlech. Hodnocení však ukázalo, že partnerství tyto cíle dostatečně nenaplněvalo. Pokud jde o výsledky, s ohledem na klíčové mezinárodní debaty neexistovala dostatečná schopnost reagovat a skutečná spolupráce mezi partnery.

¹⁰ COM(2015) 240 final, k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/index_en.htm

¹¹ K dispozici na adrese: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/11/12-valletta-final-docs/>

¹² COM(2016) 385 final, k dispozici na adrese: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160607/communication_external_aspects_eam_towards_new_migration_ompact_en.pdf

Tyto výzvy a příležitosti mají ve střednědobém horizontu takový význam, že vyžadují naléhavá rozhodná opatření spolu s partnery.

Je v zájmu EU usilovat o nové politické partnerství zaměřené na budování mírových, stabilních, řádně spravovaných, prosperujících a odolných států a společností na jejich hranicích i mimo ně. Základem odolného státu je společnost, která zdůrazňuje demokracii, důvěru v instituce a udržitelný rozvoj.

V zájmu EU je rovněž usilovat o nové politické partnerství, které sleduje cíl týkající se mnohostranného řádu založeného na pravidlech, jenž se zabývá globálními problémy. Úspěšná jednání o Pařížské dohodě o změně klimatu¹³ ukázala, že vytváření takovýchto strategických aliancí ovlivňuje pozitivně výsledek mezinárodních jednání.

K naplnění těchto zájmů EU by se strategie pro reakci EU měla zaměřit na níže uvedené zvláštní priority, které jsou vzájemně závislé a vzájemně se posilují:

Zvláštní priority	
1	Prosazování mírových a demokratických společností, řádné správy věcí veřejných, právního státu a lidských práv pro všechny
2	Prosazování udržitelného růstu podporujícího začlenění a důstojných pracovních míst pro všechny
3	Přeměna mobility a migrace na příležitosti a společné řešení problémů
4	Podpora lidského rozvoje a důstojnosti
5	Ochrana životního prostředí a boj proti změně klimatu
6	Spojení sil na celosvětové scéně v oblastech společného zájmu

Níže jsou uvedeny hlavní stavební kameny budoucího partnerství.

3. Politické partnerství vycházející ze zvláštních priorit

Prvním stavebním kamenem nového politického partnerství by mělo být vyjasnění společně dohodnutých cílů, hodnot, zásad a závazků. Tyto musí být poté přizpůsobeny jednotlivým regionům, aby se zohlednily jejich zvláštnosti. Je třeba aktivně zkoumat možnost oslovení jiných zainteresovaných partnerů mimo země AKT (viz oddíl 4.2.3).

¹³ Pařížská úmluva na základě Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu FCCC/CP/2015/L.9/rev.1.

3.1 Priority EU s ohledem na partnerské země

3.1.1 Prosazování mírových a demokratických společností, řádné správy věcí veřejných, právního státu a lidských práv pro všechny

Budoucí partnerství by mělo být založeno na sdíleném pevném závazku prosazovat a dodržovat demokratické zásady, právní stát, všeobecná lidská práva a základní svobody pro všechny, respektování lidské důstojnosti a zásady rovnosti a solidarity a řádnou správu věcí veřejných. Pozornost věnovaná zejména rovnosti žen a mužů, nejzranitelnějším osobám a mladým lidem by měla dále podněcovat vzájemné úsilí o demokratickou správu a lidská práva pro všechny. V mnoha partnerských zemích jsou již tyto prvky pevně zakotveny nebo zapouštějí kořeny. Pokrok však není dostatečný, aby se mohlo projevit úsilí o udržitelný rozvoj.

EU prosazuje světový řád založený na pravidlech s cílem poskytovat globální veřejné statky a přispět k mírovému a udržitelnému světu, v němž je hlavní zásadou multilateralismus a jádrem je Organizace spojených národů (OSN). Partnerství by proto mělo být založeno na plném respektování zásad Charty OSN a mezinárodního práva a mělo by hrát aktivní úlohu v tomto rámci.

Partnerství by mělo prosazovat mír, stabilitu a bezpečnost, včetně bezpečnosti lidí a odolnosti, jako zásadní podmínku umožňující dosažení udržitelného rozvoje a prosperity. Bez míru a bezpečnosti nemůže existovat udržitelný rozvoj a bez rozvoje a vymýcení chudoby nebude dosaženo udržitelného míru. Boj proti destabilizaci a jejím příčinám je důležitý i pro vlastní bezpečnost a prosperitu EU. Bezpečnost doma závisí na míru za hranicemi EU. V této souvislosti by budoucí partnerství mělo zohledňovat potřebu komplexního přístupu ke konfliktům a krizím, včetně jejich předcházení a řešení, a zabývat se rovněž vojenskými i civilními kapacitami (a jejich vzájemným působením). Ve všech fázích cyklu konfliktu je třeba vzít v úvahu více rozměrů a jednání v úzké spolupráci s kontinentálními a regionálními organizacemi i s OSN.

Partnerství by se mělo zaměřovat na zajištění právního státu. To představuje základní hodnotu, nezbytný předpoklad udržitelného rozvoje, klíčový prvek při předcházení konfliktům a základ úspěšné spolupráce v ostatních oblastech zájmu EU. K zajištění této hodnoty je nutno přijmout jednoznačný závazek, zejména co se týká prosazování účinného a nezávislého soudnictví pro občany a podniky. Je zapotřebí zabývat se rovněž beztrestností většiny závažných trestných činů, jež vyvolávají mezinárodní znepokojení, včetně uznání doplňkovosti úloh vnitrostátního trestního soudnictví a Mezinárodního trestního soudu při dosahování spravedlnosti a usmíření. Pro účinnost demokratických institucí, příznivé podnikatelské prostředí a udržitelné řízení přírodních zdrojů, včetně nerostných surovin, je nezbytný také boj proti korupci a organizované trestné činnosti.

Partnerství by mělo umožnit přijímání společných opatření při řešení rostoucích celosvětových bezpečnostních hrozeb, které se dotýkají Evropy i partnerských zemí, zejména terorismu a extremismu, jakož i všech forem organizované trestné činnosti a nedovoleného obchodu, včetně obchodu s lidmi, planě rostoucími rostlinami a volně žijícími živočichy,

drogami a nebezpečným materiálem. Mělo by zahrnovat rovněž prosazování kybernetické bezpečnosti, ochranu kritické infrastruktury a také námořní bezpečnost a bezpečnost letecké dopravy. Partnerství by mělo stejně tak posílit společný závazek bojovat proti šíření zbraní hromadného ničení, včetně kontroly zboží dvojího užití, a potírat nedovolenou výrobu, přepravu, oběh, nadměrné hromadění a nekontrolované šíření ručních palných a lehkých zbraní.

Partnerství by mělo podporovat účinná opatření na všech úrovních (místní, vnitrostátní, regionální, kontinentální a mezinárodní) a mělo by zajistit systematickou spolupráci se všemi zúčastněnými stranami při dodržování zásad a přijatých závazků. Nové partnerství by mělo vycházet ze zkušeností získaných s politickým dialogem jako řádným a pružným procesem trvalého, komplexního a širokého zapojení na všech úrovních s ohledem na všechny otázky společného zájmu. I nadále by mělo využívat intenzivní politický dialog a zahrnovat postup konzultací o citlivých otázkách týkajících se dodržování demokratických zásad, právního státu, lidských práv pro všechny a řádné správy věcí veřejných s možností částečného či úplného přerušování vztahů jako krajní možnosti. Nové partnerství by mělo usnadnit větší spolupráci se širokou škálou nestátních subjektů, včetně občanské společnosti a soukromého sektoru.

3.1.2 Prosazování udržitelného růstu podporujícího začlenění a důstojných pracovních míst pro všechny

Mnoho partnerských zemí zaznamenalo v posledním desetiletí pozoruhodný hospodářský růst. Růst byl často rychlý, avšak z nízké základní úrovně, a hospodářská diverzifikace a sofistikovanost jsou ve většině zemí často slabé. Většina ekonomik je dosud velmi zranitelná vůči ekonomickým a přírodním šokům a nezajišťuje potřebnou tvorbu pracovních míst. Tyto ekonomiky mimoto dosud nepřešly dostatečně na cestu udržitelného rozvoje podporujícího začlenění, zejména v oblasti udržitelné spotřeby a výroby a účinného využívání zdrojů. Integrace zemí AKT do světového hospodářství prostřednictvím většího obchodu a zapojení do globálních hodnotových řetězců nedosáhla očekávané úrovně. Jak se odráží v cílech udržitelného rozvoje, zajištění udržitelného růstu podporujícího začlenění a vytváření důstojných pracovních míst mají zásadní význam pro stabilitu a prosperitu v partnerských zemích. To je důležité i pro zajištění pozitivních vedlejších účinků pro EU. Partnerství by se proto mělo zaměřit především na klíčové hnací síly udržitelného růstu podporujícího začlenění.

Předpokladem udržitelného růstu podporujícího začlenění je podpora makroekonomické stability, včetně stability finančního systému. To je významné zvláště v souvislosti s tím, že svět se s mnoha rozvíjejícími se ekonomikami a spojenými finančními trhy stává stále více hospodářsky a finančně propojený. Neudržitelné rozpočtové schodky a schodky běžného účtu, nadměrné kolísání směnných kurzů a inflace nebo vysoké výkyvy hospodářské činnosti znamenají, že pro investory je obtížné plánovat a předjímat ekonomické příležitosti. Tato situace brání vládám v uplatňování soudržných politik a účinné správě rozpočtu.

V tomto ohledu je zásadní podpora řádného řízení veřejných financí a účinné kontroly jejich využívání. To zahrnuje prosazování účinných, efektivních, spravedlivých a transparentních

daňových systémů a boj proti podvodům a nezákonným finančním tokům. Řádné řízení veřejných financí představuje hlavní prvek řádné správy věcí veřejných a klíčový základ pro účinný a odolný veřejný sektor. Mělo by vést k vyšším domácím příjmům, které jsou efektivně a účinně přeměňovány na veřejné statky a služby.

Nové partnerství by mělo prosazovat rovněž silnější roli soukromého sektoru při zajišťování udržitelného růstu podporujícího začlenění a vytváření pracovních míst. To vyžaduje důkladnější opatření k zlepšení politického a regulačního rámce i podnikatelského prostředí. Zvláštní pozornost je nutno věnovat investičnímu prostředí a řešení potřeby větších investic.

V rámci nového partnerství by měla být na předním místě podpora řádně fungujících trhů práce. Ty jsou zapotřebí k zajištění důstojných pracovních míst pro pracovníky, mimo jiné přechodem z neformální do formální ekonomiky a zlepšením pracovních podmínek, ochrany zdraví a bezpečnosti při práci a přístupu k sociální ochraně.

Zvláštní pozornost je nutno věnovat udržitelnému a environmentálně odpovědnému zemědělsko-potravinářskému odvětví. V partnerských zemích je toto odvětví i nadále základní hnací silou udržitelného rozvoje, zejména pro potravinové zabezpečení, vytváření pracovních příležitostí a vymýcení chudoby, přičemž je obzvláště ohroženo změnou klimatu.

Tento udržitelný přístup se vztahuje i na postupy v oblasti rybolovu a akvakultury. Lepší správa světových oceánů je nezbytná pro podporu inkluzivního a udržitelného růstu námořních činností při současném zajištění zdravých, čistých a bezpečných oceánů. Partnerství by mělo v tomto ohledu usilovat o zformování mezinárodní správy oceánů v OSN, jakož i na ostatních relevantních mnohostranných fórech. Je nutno posílit společný boj proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu.

Klíčovou hnací silou udržitelného růstu podporujícího začlenění představuje rozvoj infrastruktury, včetně udržitelných dopravních a energetických sítí, zejména rozvoj infrastruktury, která je zapotřebí k posílení regionální hospodářské integrace, pro přístup na světový trh, k otevření kriticky izolovaných oblastí a k usnadnění mobility v hustě zalidněných městských oblastech. Zvláštní pozornost je třeba věnovat rozvoji a šíření informačních a komunikačních technologií zajištěním cenově dostupné konektivity a širšího přístupu všech osob k digitálním aplikacím a podpoře vědy a techniky a výzkumu a inovací, které jsou důležité také pro ekonomické investice a urychlený rozvoj.

Partnerství by mělo usilovat o zajištění všeobecného přístupu k čistým, moderním, cenově dostupným, bezpečným a spolehlivým energetickým službám. Je třeba prosazovat řešení v oblasti úspor energie, energetické účinnosti a energie z obnovitelných zdrojů, a to rovněž s ohledem na dopad na globální problémy související s klimatem.

V úsilí o udržitelný růst podporující začlenění a tvorbu pracovních míst by partnerství mělo podporovat obchod, který může být silným motorem hospodářského rozvoje a přispět k integraci a politické stabilitě. Obchod poskytuje podnikům v EU a v partnerských zemích příležitosti k rozšíření trhů a lidem umožňuje přístup k nejlepším produktům za konkurenční ceny.

Budoucí obchodní vztahy s partnerskými zeměmi by se měly uskutečňovat v souladu s mnohostrannými pravidly. Hlavní nástroje v obchodě mezi zeměmi AKT a EU by měly představovat i nadále dohody o hospodářském partnerství, které jsou slučitelné s WTO, se společnými institucemi a právoplatnými závazky, jež jsou přizpůsobeny novému vývoji. Stávající dohody o hospodářském partnerství lze se souhlasem stran rozšířit tak, aby zahrnovaly více zemí v příslušných regionech, a prohloubit je, aby se vztahovaly na více zásadních oblastí.

Globalizace, vznik globálních hodnotových řetězců a rostoucí význam přeshraničních problémů vyžadují ucelené řešení všech obchodních záležitostí a oblastí souvisejících s obchodem. Nové partnerství by proto mělo posílit spolupráci a dialog stran v obchodu se službami a v jiných oblastech souvisejících s obchodem, jako je odstranění necelních překážek, harmonizace právních předpisů, investice, politika hospodářské soutěže, práva duševního vlastnictví a pracovní práva.

Ačkoli každá dohoda o hospodářském partnerství zahrnuje své vlastní instituce, pokud jde o překum provádění a projednávání obchodních záležitostí, měl by se dialog o obchodních záležitostech a spolupráci mezi EU a partnerskými zeměmi jako celek zabývat i nadále otázkami společného zájmu, zejména s ohledem na spolupráci v rámci WTO. Politický dialog o obchodu by měl případně pokračovat i na vnitrostátní úrovni.

3.1.3 Přeměna migrace a mobility na příležitosti a společné řešení problémů

Migrace a mobilita mohou přinést EU a partnerským zemím důležité výhody, jsou-li řádně řízeny. Dohoda z Cotonou neumožňuje reagovat dostatečně rychle a klíčovou výzvou v této oblasti jsou rozhodná opatření. Povinnost týkající se zpětného přebírání státních příslušníků, kteří se nelegálně nacházejí na území druhé strany, se velkou měrou neuplatňovala.

V budoucnu by partnerství mělo posílit dialog a spolupráci mezi stranami, zabývat se všemi aspekty migrace podle zásad solidarity, partnerství a sdílené odpovědnosti a vzájemné odpovědnosti při dodržování lidských práv. Mělo by být založeno na dohodnutých zásadách a závazcích stanovených v článku 13 dohody z Cotonou, rozšířit je tak, aby se zohlednil celý rozsah vývoje migrace a politika EU v oblasti migrace, a rozvíjet operativní spolupráci, zejména s ohledem na mechanismy prosazování dohodnutých zásad. Mělo by začleňovat důležitý vývoj politiky, jako je evropský program pro migraci a související rámec partnerství, jež mají pomoci reagovat na krize prostřednictvím okamžitých a měřitelných výsledků, avšak položit rovněž základy posílené spolupráce se zeměmi původu, tranzitu a určení, přičemž základem je náležitě řízená politika v oblasti migrace a mobility. Mělo by přihlížet rovněž k prohlášení a akčnímu plánu ze summitu ve Vallettě. Partnerské země budou podporovány v úsilí o rozvoj účinných politik v oblasti migrace a azylu. Příčinami nelegální migrace a násilného vysídlení je třeba se zabývat uplatňováním důsledných krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých politik a lepším využíváním stávajících postupů. Partnerství by se mělo zapojit rovněž do ochrany uprchlíků a žadatelů o azyl, přičemž by zvláštní pozornost měla být věnována zranitelným skupinám. Mělo by prosazovat odolnost dlouhodobě násilně vysídlených osob a jejich začlenění do hospodářského a sociálního života hostitelských zemí.

EU by měla usilovat o konkrétní závazky s partnerskými zeměmi s cílem účinněji bránit nelegální migraci a zabývat se jí, včetně prevence a potírání obchodu s lidmi, pašování migrantů a souvisejících zločineckých sítí a zvyšování informovanosti o rizicích nelegální migrace. V návaznosti na zásady a závazky stanovené v článku 13 dohody z Cotonou je nutné se dohodnout na mechanismech k zlepšení spolupráce v oblasti navrácení a zpětného přebírání osob a operativního plnění mezinárodních závazků týkajících se zpětného přebírání vlastních občanů, kteří nemají právo pobývat v EU.

Současně je nutné využít příležitosti související s migrací, jako jsou remittance nebo mobilita kvalifikovaných pracovníků, jež mohou významným způsobem pozitivně přispět k udržitelnému růstu podporujícímu začlenění a k rozvoji v EU a v partnerských zemích. EU je tudíž odhodlána využívat tyto příležitosti prostřednictvím posílené legální migrace a mobility, především v oblasti vzdělávání, vědy, kultury a odborné přípravy a pro profesní účely, což má pozitivní vliv jak na hospodářství, tak i na společnost.

3.1.4 Zajištění lidského rozvoje a důstojnosti

Partnerství by mělo usilovat o větší prosperitu svých občanů splněním cílů udržitelného rozvoje. EU by se měla snažit o silnou politickou spolupráci s partnerskými zeměmi v zájmu uspokojení potřeb všech osob, zejména těch nejchudších a nejzranitelnějších, aby bylo zajištěno, že všechny lidské bytosti mohou naplnit svůj potenciál, pokud jde o důstojnost a rovnost a zdravé prostředí. EU by měla podporovat reformy k vymýcení chudoby, odstranění nerovností, předcházení zranitelnosti a zajištění spravedlivého přístupu k důstojné práci a sociálním službám, zejména kvalitnímu vzdělávání a zdravotnictví a k sociální ochraně. Opatření k vymýcení chudoby by se měla zaměřit na nejchudší a nejzranitelnější země včetně nejméně rozvinutých zemí a nestabilních a konfliktem zasažených zemí, v nichž se očekává přetrvávání problémů ve spojení s demografickými faktory a v nichž je i nadále nezbytné větší zaměření se na lidský rozvoj. Partnerství by mělo přispět k posílení odolnosti a řešení chronické zranitelnosti, a to zlepšením součinnosti mezi pomocí na záchranu životů a potřebami v oblasti dlouhodobého rozvoje.

EU by měla trvat na společném závazku s cílem plně chránit, prosazovat a realizovat rovnost žen a mužů a posílení postavení žen a dívek. EU usiluje také o společné uznání klíčového přispění žen a dívek k míru a budování státu, hospodářskému růstu, technologickému rozvoji, snižování chudoby, zdraví a dobrým životním podmínkám a kultuře a lidskému rozvoji. Jak je zdůrazněno v Agendě 2030, pro udržitelný rozvoj je důležitá rovnost žen a mužů.

Mladí lidé jsou hybnou silou budoucích sociálních, hospodářských a environmentálních dobrých životních podmínek svých komunit. Jejich přispění je nezbytné pro plné využití příležitostí, které poskytuje vědecko-technický pokrok (např. digitální revoluce), a postupné posilování demokratických institucí a hodnot. Přístup k vysoce kvalitnímu a účinnému vzdělávání a rozvoji dovedností bude mít zásadní význam pro zaměstnatelnost, společenský rozvoj a odolnost.

Partnerství by mělo využít společný závazek k posílení mezikulturního dialogu, ochraně kulturní rozmanitosti a rozvoji kulturních a kreativních odvětví. Kultura je účinným nástrojem

při budování mostů mezi lidmi, zejména mladými, a posilování vzájemného porozumění. Je rovněž důležitým prostředkem v boji proti násilné radikalizaci a motorem hospodářského a společenského rozvoje.

3.1.5 Ochrana životního prostředí a zabývání se změnou klimatu

Udržitelný rozvoj a dobré životní podmínky lidí závisejí na zdravých ekosystémech a fungujícím životním prostředí. Změna klimatu a zhoršování životního prostředí brání hospodářskému pokroku, ohrožují mír a stabilitu a způsobují migraci ve velkém měřítku.

Partnerství by se proto mělo zaměřit na dosažení příslušných cílů udržitelného rozvoje (jako je čistá energie, udržitelná města a komunity a odpovědná spotřeba a výroba) a provádění Pařížské dohody o změně klimatu. Mělo by zakotvovat závazek týkající politiky v oblasti klimatické odolnosti s přínosem pro chudé obyvatele a rozšíření transformace na inkluzivní zelené a modré ekonomiky, zejména přijetím modelů udržitelné spotřeby a výroby ze strany odpovědného soukromého sektoru. Mělo by obsahovat pevné závazky týkající se udržitelného řízení přírodních zdrojů včetně lesů, planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a nerostných surovin, ochrany, oceňování a udržitelného využívání ekosystémů a biologické rozmanitosti včetně oceánů a provádění politik zmírňování a adaptace. K dosažení řádné správy přírodních zdrojů jsou zapotřebí také práva na bezpečný a spravedlivý přístup. Pro zamezení ztrátám na životech a ztrátám živobytí má zásadní význam lepší připravenost, menší vystavení zranitelnosti a schopnost překonat dopady katastrof.

Agenda 2030 od všech vyžaduje vyvíjení naléhavého úsilí s ohledem na globální veřejné statky, včetně nízkoemisního a nízkouhlíkového hospodářství. Nové partnerství by mělo zohledňovat pevné odhodlání partnerů a jejich regionálních organizací provádět účinné politiky v oblasti udržitelné energetiky, které splňují cíle týkající se snižování emisí skleníkových plynů. Výroba energie má přímou souvislost s problémem týkajícím se změny klimatu a udržitelným rozvojem. Strany mají zásadní zájem na přeměně tohoto odvětví, postupném ukončování využívání fosilních paliv při současné další mobilizaci domácích obnovitelných zdrojů a zvýšení energetické účinnosti v partnerských zemích, přechodu na udržitelné a moderní energetické služby a oddělení hospodářského růstu od zvyšování spotřeby energie. Spolupráce v tomto odvětví by mimoto měla prosazovat vysoké normy jaderné bezpečnosti. Aby tomu EU napomohla, měla by i nadále spolupracovat s partnerskými zeměmi na podpoře příznivého regulačního prostředí a reforem odvětví. Partnerství by mělo zajistit strategičtější a cílenější přístup k investicím do udržitelné energie, přičemž důležitou úlohu hrají soukromé investice a moderní technologie, a to na podporu změny modelů výroby a spotřeby energie v partnerských zemích.

Udržitelnost vyžaduje rovněž to, aby se partneři zavázali, že se budou zabývat problémy života ve městech, kde dopad velkých přesunů obyvatelstva vyžaduje zásadní změnu směrem od tradičních koncepcí městské politiky k inteligentním a udržitelným městům.

3.1.6 Aliance pro společné výzvy

Partnerství by EU a jejím partnerům mělo umožnit, aby účinněji spojily síly při prosazování společného programu na světových a mnohostranných fórech. Potenciál v tomto ohledu se sotva využívá a je třeba zajistit mnohem konkrétnější výsledky. Spolupráce na mezinárodní scéně by měla být oblastí, v níž nové partnerství může zajistit významnou přidanou hodnotu.

Základem důraznějšího jednání je obnovený závazek prosazovat účinný multilateralismus založený na pravidlech, v jehož středu stojí OSN. Partnerství by mělo podpořit globální správu usilováním o reformu, zavedení a rozvoj mnohostranných institucí, dohod a norem. Tento závazek týkající globální správy se musí projevit ve větším dialogu a účinné spolupráci na mezinárodních fórech (včetně Rady bezpečnosti OSN, Valného shromáždění OSN, Rady pro lidská práva, UNFCCC¹⁴), jakož i v odhodlání reformovat OSN, včetně Rady bezpečnosti.

V návaznosti na zkušenosti s koalicí s vysokými ambicemi, jež na 21. konferenci smluvních stran UNFCCC¹⁵ připravila půdu pro Pařížskou dohodu o změně klimatu z roku 2015¹⁶, musí partnerství aktivně určovat témata, která představují pro EU a partnerské země důležité společné zájmy a s ohledem na něž lze prosazovat globální opatření. To by se mělo projevit ve společném jednání při rozhodování. Je třeba určit postup pro pravidelné určování společných zájmů na nejvyšší politické úrovni, který umožní včasnou přípravu a koordinované jednání a hlasování v příslušných mezinárodních strukturách a rámcích. K oblastem, které je třeba uvážit, patří mimo jiné změna klimatu, udržitelný rozvoj, modrá a zelená ekonomika, ochrana biologické rozmanitosti, celosvětová digitální ekonomika, boj proti nezákonným finančním tokům a řádné fungování komoditních trhů. Partnerství by mělo stejně tak usilovat o prosazování společných zájmů ve WTO. Existuje rovněž prostor pro užší spolupráci v rámci mezinárodních finančních institucí.

V zájmu posílení těchto strategických aliancí na mezinárodní scéně je nutno podporovat oslovení zemí mimo AKT, v severní Africe, mezi nejméně rozvinutými zeměmi a malými ostrovními rozvojovými státy.

3.2 Priority EU přizpůsobené jednotlivým regionům

Priority partnerství by měly být sledovány všude. K zajištění účinného provádění by partnerství současně mělo náležitě zohledňovat regionální zvláštnosti a vlastní rozvojové rámce partnerů a rozdílné priority ve společném programu EU s partnery v Africe, Karibiku a Tichomoří. Pro každý z regionů lze priority přizpůsobit podle okolností a doladit je upřesněním souvisejících cílů a plánovaných opatření.

¹⁴ Rámcová úmluva Organizace spojených národů o změně klimatu.

¹⁵ <http://www.cop21paris.org/about/cop21>

¹⁶ http://unfccc.int/paris_agreement/items/9485.php

3.2.1 Afrika

Afrika je kontinent obrovských příležitostí. Do roku 2050 bude domovem téměř 25 % světové populace. Nacházejí se zde některé z nejrychleji rostoucích ekonomik na světě a rovněž rozsáhlé přírodní a zemědělské zdroje. Afrika má obrovský potenciál s ohledem na obchod, inovace a investice a hodlá je využít. Ve většině afrických zemí je EU prvním partnerem v oblasti politiky, pomoci, obchodu a investic. V minulých letech vybudovaly EU a Afrika hlubší, více politicky orientované partnerství založené na sdílených hodnotách a zájmech. Rostoucí počet afrických vlád a regionálních organizací se ujímá vůdčí úlohy při řešení politických, bezpečnostních a hospodářských problémů v rámci svých hranic i mimo ně. Africká unie a její Agenda 2063¹⁷ zajišťují ambiciózní cílevědomou dynamiku.

Potenciál Afriky bude záviset na úsilí afrických zemí v souvislosti se správou, lidskými právy, předcházením konfliktům a jejich řešení, bojem proti organizované trestné činnosti a udržitelným růstem podporujícím začlenění a tvorbou pracovních míst. Různé země nejsou dosud schopny provést reformy a překonat krize. Jinými slovy, chybí jim odolnost a trpí nestabilitou. Chudoba, nezaměstnanost a nerovnost jsou i nadále vysoké a tempo jejich snižování pomalé. Další obrovskou výzvu navíc představuje růst obyvatelstva. Mnoho zemí mimoto uvázlo v dlouhodobém konfliktu, zatímco nadnárodní bezpečnostní problémy ohrožují regionální stabilitu a udržitelný rozvoj. Zhoršování životního prostředí a dopady změny klimatu rovněž brání hospodářskému pokroku a ohrožují mír a stabilitu. To vše přispívá k větší humanitární nouzi, pohybům při násilném vysídlení a nelegální migraci v rámci regionů i směrem do Evropy.

Pro bezpečnost a prosperitu Afriky i EU má zásadní význam podpora příležitostí a řešení výzev. Proto s přihlédnutím k prioritám EU a vlastním závazkům a programu reforem Afriky, jakož i v návaznosti na základ stanovený ve společné strategii EU-Afrika¹⁸ by jádrem obnoveného partnerství s africkými zeměmi měly být níže uvedené cíle.

a) Mír a bezpečnost, stabilita, demokracie, právní stát, řádná správa věcí veřejných a lidská práva

Investice do míru, stability a rozvoje v Africe přinášejí prospěch nejen našim partnerům, nýbrž představují také investice do vlastní bezpečnosti a prosperity EU. Konflikty a nestálost jsou i nadále obrovskou překážkou rozvoje v Africe. V této souvislosti je nutno oslovit s ohledem na klíčové záležitosti, jako je stabilizace, bezpečnost a zvyšování odolnosti, i země mimo AKT.

Specifické cíle

¹⁷ *Agenda 2063 The future we want for Africa* – agenda2063.au.int

¹⁸ Strategické partnerství mezi Afrikou a EU – společná strategie EU-Afrika – www.africa-eu-partnership.org/sites/default/files/documents/eas2007_joint_strategy_en.pdf

- Prosazování integrovaného přístupu k předcházení konfliktům a jejich řešení, budování míru a bezpečnosti lidí na vnitrostátní, regionální a kontinentální úrovni s větší vlastní odpovědností, povinnostmi, solidaritou a kapacitami Afriky.
- Posílení bezpečnosti, včetně námořní bezpečnosti, spolupráce a reformy v oblasti bezpečnosti prostřednictvím prohloubených partnerství v oblasti bezpečnosti na úrovni zemí, regionů a kontinentu a v úzké spolupráci s OSN. Klíčovým cílem k dosažení tohoto je uvedení africké struktury pro mír a bezpečnost do praxe¹⁹.
- Podpora demokracie a závazek dodržovat demokratické zásady, ústavu a volební cyklus a výsledky voleb. V tomto ohledu bude důležité zapojení a podpora africké struktury správy věcí veřejných²⁰ a rozvoje demokratických institucí na místní, vnitrostátní a regionální úrovni, zejména uplatňováním Africké charty pro demokracii, volby a správu věcí veřejných²¹. Větší pozornost je mimoto třeba věnovat usnadňování, zachování a rozšiřování prostoru pro angažovanost občanské společnosti při prosazování a tvorbě politiky, jakož i na podporu intenzivnějšího dialogu s místními orgány.
- Prosazování právního státu a řádné správy věcí veřejných včetně účinného a nezávislého soudnictví pro občany a podniky. Řádné řízení veřejných financí představuje i nadále hlavní prvek řádné správy věcí veřejných a klíčový základ pro makroekonomickou stabilitu a odolný veřejný sektor.
- Prosazování a ochrana lidských práv, včetně podpory činnosti příslušných institucí působících v oblasti lidských práv na obou kontinentech a prosazování dialogu s nimi, jakož i s příslušnými vnitrostátními institucemi (např. vnitrostátními parlamenty), občanskou společností a místními orgány.
- Prosazování a ochrana humanitárních zásad a mezinárodního humanitárního práva.
- Podpora boje proti organizované a nadnárodní trestné činnosti, terorismu a radikalizaci a nedovolenému obchodu s lidmi, planě rostoucími rostlinami a volně žijícími živočichy a nebezpečným materiálem a souvisejícím nezákonným finančním tokům.

b) Vzájemné ekonomické příležitosti k udržitelnému rozvoji

Podpora udržitelného růstu podporujícího začlenění Afriky umožní, aby využila svůj demografický vývoj a přeměnila jej na příležitost s pozitivními vedlejšími účinky pro EU.

Specifické cíle

- Podpora důstojných pracovních příležitostí, zejména pro mladé lidi a ženy.

¹⁹ www.peaceau.org/en/page/104-african-peace-and-security-architecture-apsa

²⁰ Aga-platform.org

²¹ Au.int/en/treaties/African-charter-de;ocracy-elections-and-governance

- Zajištění prostředí příznivého pro obchod a odpovědné investice, rozvoj soukromého sektoru se zvláštní pozorností věnovanou zemědělsko-potravinářskému odvětví, na němž závisí živobytí většiny Afričanů.
- Prosazování účinného provádění dohod o hospodářském partnerství v Africe, aby mohly hospodářské subjekty využít plně výhody plynoucí z těchto dohod.
- Dosažení pokroku s ohledem na africkou regionální integraci na kontinentální a regionální úrovni v souladu s africkou Agendou 2063²² a cíli, které si stanovily jednotlivé regiony, přičemž je zvláštní pozornost věnována usnadnění obchodu, modernizaci celní správy a harmonizaci norem, soudržnosti právních předpisů a udržitelné, účinné infrastruktury, která usnadňuje interoperabilitu, zahraniční investice a přístup na regionální a světové trhy.
- Podpora nových investičních příležitostí, včetně vysoce kvalitních investic, které aktivují další zdroje na kapitálových trzích, a prosazování partnerství mezi soukromými subjekty na obou kontinentech a navazování na iniciativy, jako je podnikatelské fórum EU-Afrika.
- Podpora zelené a modré ekonomiky a modelů šetrných k životnímu prostředí s cílem posílit udržitelný růst podporující začlenění a oddělit jej od zhoršování životního prostředí, zejména podporou udržitelných modelů spotřeby a výroby.
- Za účelem provádění Pařížské dohody zajištění všeobecného přístupu k cenově dostupným, spolehlivým a moderním energetickým službám na podporu udržitelného růstu podporujícího začlenění.

c) Řízení migrace a mobility

K využití přínosů a zvládnutí problémů spojených s migrací je zapotřebí koordinovanější, systematičtější a strukturovanější přístup, který sladuje zájmy EU a Afriky. Je třeba obnovit řád v migračních tocích a současně usnadňovat mobilitu na základě náležitě řízeného přístupu k migraci založeného na právech v souladu s evropským programem pro migraci a novým rámcem pro partnerství se třetími zeměmi, prohlášením EU a Afriky k migraci a mobilitě z roku 2014 a prohlášením a akčním plánem ze summitu ve Vallettě.

Specifické cíle

- Prosazování tvorby a provádění migračních politik prosazováním legálních cest a řešením nelegálních migračních toků, včetně navrácení a zpětného přebírání osob.
- Lepší organizování mobility pracovní síly v rámci regionů a mezi nimi, usnadnění institucionálního dialogu a spolupráce podél migračních tras a usnadnění mobility kvalifikovaných pracovníků uznáváním dovedností a kvalifikace, prostřednictvím dialogu o vízech a podporou mobility studentů, výzkumných a akademických pracovníků. Snížení nákladů na remitence a posílení úlohy a zapojení diaspory.

²² <http://agenda2063.au.int/>

- Řešení nelegální migrace zavedením odpovídajících preventivních opatření, včetně boje proti obchodu s lidmi a pašování migrantů, prostřednictvím integrované správy hranic a podporou alternativ nelegální migrace.
- Účinnější a efektivnější řešení problémů v oblasti navrácení, zpětného přebírání a opětovného začlenění. Přijetí pevných závazků obou stran včetně potřebné operativní spolupráce. Zejména s ohledem na zpětné přebírání osob je třeba posílit stávající ustanovení článku 13 dohody z Cotonou a zajistit jejich vymahatelnost.
- Řešení násilného vysídlení a podpora mezinárodní ochrany na základě zásady sdílení odpovědnosti, poskytování pomoci při zachování a posilování lidského kapitálu osob, které byly donuceny opustit své domovy, zaručení jejich ochrany a zajištění přínosů vysídlených osob a jejich hostitelů pro rozvoj. To platí pro obyvatele opouštějící svou zemi i vnitřně vysídlené osoby.

d) Lidský rozvoj

Chudoba, nedostatečný rozvoj dovedností a nerovnost představují i nadále velké problémy, které se zlepšují jen pomalu. Tento problém zvyšuje silný růst obyvatelstva v Africe.

Specifické cíle

- Posílení postavení žen, mladých lidí a zranitelných skupin podporou rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a odborné přípravě, sociální ochraně, zdravotnictví včetně péče v oblasti reprodukčního zdraví a zastoupení žen a dívek v politických a hospodářských rozhodovacích procesech a prostředí umožňujícího mladým lidem naplnit svůj potenciál, požívat svých lidských práv a zapojit se jako odpovědní aktéři.
- Řešení sociální a ekonomické nerovnosti prostřednictvím daňové politiky, mzdové politiky a politiky sociální ochrany, včetně zaručení přístupu k základním kvalitním sociálním službám pro všechny a prosazování stanovení minimální výše příjmu na vnitrostátní úrovni. Důraz je třeba klást rovněž na zajištění potravinového zabezpečení zvýšením investic do venkovské infrastruktury, zemědělského výzkumu, rozvoje technologií a sociálních inovací.
- Podpora rozvoje znalostí poskytováním kvalitního vzdělávání, včetně odborného vzdělávání a přípravy a rozvoje dovedností v souladu s potřebami trhu práce, a aktivní podpora digitální ekonomiky a společnosti, vědy a techniky, výzkumu a inovací s cílem významně zlepšit životy lidí a zvýšit udržitelným způsobem zaměstnatelnost místních pracovních sil v městských centrech i ve venkovských oblastech.
- Řešení zranitelnosti vůči makroekonomickým a jiným šokům, jako jsou zdravotní hrozby a zdroje nález, posílení systémů zdravotní péče za účelem zajištění všeobecné zdravotní péče a kvalitní péče a předcházení nemocem, špatné výživě, nedostatku potravin, přírodním pohromám a změně klimatu a snižování související zátěže.

- Lepší přístup k pitné vodě a sanitárním zařízením a podpora dostupnosti a udržitelného řízení vodních zdrojů a prevence šíření infekčních onemocnění. Podpora ochrany, obnovy a udržitelného využívání ekosystémů a přírodních zdrojů a zavádění přírodních řešení.
- Zajištění toho, aby byla města a lidská sídla inkluzivní, bezpečná, odolná a udržitelná.

3.2.2 Karibik

EU a země Karibiku pojí dlouhá historie, kultura a celá řada společných hodnot. Prostřednictvím svých nejbližších regionů a přidružených zámořských zemí a území je EU fyzicky také součástí Karibiku. Karibské země sdílejí řadu politických cílů EU a čelí řadě výzev, na jejichž řešení má zájem i EU (jako je změna klimatu, trestná činnost a jiné bezpečnostní hrozby, ochrana životního prostředí), přičemž některé z nich nabízejí příležitosti pro přístup na trh (např. udržitelná energie).

S přihlédnutím k prioritám EU a zvláštnímu kontextu, jakož i v návaznosti na základ stanovený ve společném strategickém partnerství mezi EU a Karibikem by těžištěm obnoveného partnerství se zeměmi Karibiku měly být níže uvedené cíle.

a) Mír a lidská bezpečnost, demokracie, právní stát, řádná správa věcí veřejných a lidská práva

Karibik je stabilním regionem, v němž má většina zemí náležitě fungující demokracii, ačkoli řádná správa věcí veřejných a dodržování lidských práv není rovnoměrné. Pro stabilitu a prosperitu regionu má zásadní význam ochrana a prosazování lidských práv a demokratických postupů. To je důležité i s ohledem na řadu přidružených zámořských zemí a území a nejbližších regionů EU. Karibik se geograficky nachází rovněž na drogových trasách do Severní Ameriky a Evropy. Hlavní výzvy pro oba regiony představují boj proti nadnárodní trestné činnosti a financování terorismu, proti vyhýbání se daňovým povinnostem a praní peněz a potřeba větší finanční transparentnosti.

Specifické cíle

- Konsolidace fungování demokratických institucí a posílení právního státu, přístupu k účinnému a nezávislému soudnictví a bezpečnosti lidí. To musí být doplněno preventivním přístupem, který se zaměřuje na odstranění příčin, včetně chudoby, sociálního vyloučení, diskriminace a beztrestnosti.
- Zlepšení ochrany a prosazování lidských práv pro všechny. Těžištěm by měla být podpora rovnosti žen a mužů a práv původních obyvatel, boj proti domácímu násilí, týrání dítěte a tělesným trestům, obchodu s lidmi a diskriminaci menšin, zlepšení podmínek ve věznicích a chování policie, jakož i zabývání se otázkou trestu smrti.
- Prosazování řádné správy ekonomických záležitostí, včetně řádného řízení veřejných financí, transparentnosti a odpovědnosti. To zahrnuje posílení boje proti korupci, praní peněz a nezákonným finančním tokům a daňovým rájům.

b) Regionální integrace, udržitelný růst podporující začlenění, obchod a tvorba pracovních míst

Všechny země s výjimkou Haiti získaly status zemí se středními až vysokými příjmy. Ekonomiky se však obecně vyznačují úzkými domácími trhy, vysokým zadlužením, nediverzifikovanou výrobní základnou, což omezuje jejich odolnost vůči vnějším šokům.

Specifické cíle

- Dosažení dalšího pokroku s ohledem na regionální integraci a iniciativy a politiky v oblasti spolupráce, včetně rozvoje infrastrukturních sítí a propojenosti k usnadnění obchodu a mobility uvnitř regionu i na mezinárodní úrovni.
- Upřednostnění tvorby pracovních míst a využití investic soukromého sektoru vytvořením příznivého podnikatelského prostředí, posílením regionální integrace a mezinárodní konkurenceschopnosti, prosazováním sociální odpovědnosti podniků a osvědčených obchodních postupů, včetně digitalizace, a podporou rozvoje malých a středních podniků, včetně v sociální a solidární ekonomice.
- Podpora účinného provádění Dohody o hospodářském partnerství mezi státy CARIFORA a EU, aby mohly hospodářské subjekty plně využít výhody plynoucí z této dohody.
- Posílení širších regionálních iniciativ a iniciativ „jih–jih“ s Latinskou Amerikou a s nejbližšími regiony EU a přidruženými zámořskými zeměmi a územími s cílem usnadnit užší spolupráci a obchod na polokouli.

c) Lidský rozvoj

Ukazatele lidského rozvoje se ve většině karibských zemí v posledních desetiletích zlepšily. Navzdory tomuto pozitivnímu vývoji přetrvávají v karibských zemích, zejména na Haiti, chudoba a extrémní chudoba. To souvisí s extrémními sociálními a ekonomickými nerovnostmi.

Specifické cíle

- Vyvíjení úsilí na všech úrovních v zájmu vymýcení chudoby, odstranění nerovností a podpory důstojné práce pro všechny.
- Podpora přístupu všech osob ke kvalitním zdravotním a sociálním službám, včetně všeobecné zdravotní péče, zvýšení spolupráce v oblasti vzdělávání, celoživotního učení, pracovních sil a odborné přípravy za účelem rozvoje odpovídajících dovedností pro trh práce a k předcházení odlivu mozků.
- Zlepšení potravinového zabezpečení a výživy a podpora udržitelného zemědělství a zemědělského zpracovatelského průmyslu s přidanou hodnotou se zaměřením se na drobné zemědělce jako na způsob diverzifikace karibských ekonomik a zabránění tomu, aby malí producenti přišli o živobytí.

d) Změna klimatu a udržitelné řízení přírodních zdrojů

Všechny karibské země jsou malé ostrovní rozvojové státy, které se vyznačují nízkou položenými pobřežními územími, jež jsou obzvláště silně vystavena přírodním katastrofám, včetně zemětřesení, hurikánů a dopadu změny klimatu, jako je zvýšení hladiny moří způsobené změnou klimatu. Jelikož jsou tyto země velmi zranitelné vůči účinkům změny klimatu a současně mají úzkou hospodářskou základnu, postrádají odolnost potřebnou pro zvládnutí zvyšujících se dopadů přírodních katastrof, úbytku biologické rozmanitosti nebo nedostatku vody. Karibské ostrovy jsou rovněž velmi závislé na dovážených fosilních palivech, přičemž mají bohaté přírodní zdroje a příležitosti k rozvoji obnovitelných zdrojů energie.

Specifické cíle

- Usnadnění dialogu a společných přístupů v zájmu posílení odolnosti a schopnosti karibské oblasti zmírňovat důsledky změny klimatu a katastrof a hrozby způsobené změnou klimatu a katastrofami a přizpůsobit se jim, včetně v oblasti snižování rizika katastrof.
- Za účelem provádění Pařížské dohody posílení rozvoje výroby energie z obnovitelných zdrojů a opatření v oblasti energetické účinnosti přenosem osvědčených postupů a podporou investičních příležitostí v oblasti infrastruktury a technologií pro čistou energii.
- Podpora provádění politik, které přispívají k vytvoření zelené a modré ekonomiky, a podpora udržitelných modelů spotřeby a výroby.
- Ochrana a obnova biologické rozmanitosti souše a moří a pobřežních ekosystémů pro zachování biologické rozmanitosti a udržitelné využívání přírodních zdrojů, mimo jiné prostřednictvím přírodních řešení a ekosystémových služeb.
- Posílení spolupráce v oblasti vodního hospodářství, včetně zajištění přístupu k bezpečné vodě a sanitárním zařízením, a zvýšení účinného využívání vody; zlepšení systémů nakládání s odpady, recyklace a opětovného použití.

3.2.3 Tichomoří

EU a Tichomoří pojí dlouhá historie, stávající úzké vazby a celá řada společných hodnot. Kromě těchto dvoustranných vazeb vysoký počet ostrovních národů a jejich obrovská mořská území znamenají, že Tichomoří je pro EU důležitým hráčem při řešení globálních problémů. Tichomořské země a území sdílejí některé důležité výzvy, zejména co se týká jejich zranitelnosti vůči přírodním katastrofám a změně klimatu, i některé obecné rozvojové cíle související s jejich malou rozlohou a geografickou izolací.

Tichomoří je domovem přibližně 500 000 občanů EU (zhruba 5 % celkového počtu obyvatel v Tichomoří). Kromě podpory zámořských zemí a území po celém světě podporuje EU integraci těchto zemí a území v Tichomoří s cílem maximalizovat jejich potenciální příspěvek

k udržitelnému rozvoji regionu a rovněž využít regionální integraci. Nová Kaledonie a Francouzská Polynésie byly v září 2016 přijaty za členy Fóra tichomořských ostrovů, což je hlavní regionální politický orgán pro Tichomoří.

S přihlédnutím k prioritám EU a zvláštnímu kontextu, jakož i v návaznosti na základ stanovený ve strategii EU pro posílené partnerství s Tichomořím by těžištěm obnoveného partnerství s tichomořskými zeměmi měly být níže uvedené cíle. Kromě těchto specifických cílů by obnovené partnerství mezi EU a Tichomořím mělo uznat a podporovat úsilí tichomořských zemí o regionální integraci, a to nejen v samotné oblasti Tichomoří, nýbrž rovněž (pokud o to usilují jednotlivé země) v asijsko-tichomořské oblasti, zejména se sdružením ASEAN, a také pomoci tichomořským zemím řešit bezpečnostní problémy, které se mohou objevit v nadcházejících desetiletích.

a) Řádná správa věcí veřejných, lidská práva a rovnost žen a mužů

Bez ohledu na značný pokrok, jehož bylo dosaženo v minulých desetiletích, brzdí rozvoj regionů přetrvávající nedostatky v oblasti řádné správy věcí veřejných na vnitrostátní a regionální úrovni a potřeba dalšího pokroku s ohledem na ochranu lidských práv a rovnost žen a mužů.

Specifické cíle

- Zajištění ratifikace a uplatňování základních úmluv OSN v oblasti lidských práv s přihlédnutím ke skutečnosti, že omezené uplatňování příslušných úmluv je často způsobeno spíše neexistencí odpovídajících správních struktur než politické vůle.
- Podpora účinné ochrany lidských práv se zaměřením se na boj proti genderově podmíněnému násilí a podpora práv dětí, a to prostřednictvím prosazování a intervencí v oblasti vzdělávání.
- Prosazování řádné správy věcí veřejných, včetně řádného řízení veřejných financí, transparentnosti a odpovědnosti, řešení nově se objevujících výzev, jako jsou daňové ráje a praní peněz. Příspěvní k další konsolidaci právního státu a přístupu k účinnému a nezávislému soudnictví.
- Posílení úlohy organizací občanské společnosti, zejména při prosazování základních hodnot a zlepšování rovnosti žen a mužů.
- Posílení provádění politiky a politického dialogu s výsledky na místní, vnitrostátní a regionální úrovni.

b) Udržitelný růst podporující začlenění

Oblast Tichomoří zahrnuje velké výlučné ekonomické zóny s nesmírnými mořskými zdroji. Přibližně jedna třetina tuňáků na celosvětové úrovni je ulovena v Tichomoří. Ačkoli v oblasti lovu tuňáků v Tichomoří není EU významným aktérem, je největším spotřebitelem produktů rybolovu ve světě. EU je velmi důležitým vývozním trhem, zejména pro produkty rybolovu pocházející z Tichomoří. Z těchto důvodů má EU zájem na boji proti nezákonnému,

nehlášenému a neregulovanému rybolovu v regionu k zachování zdravých rybích populací pro budoucí generace.

Mořské zdroje však nejsou omezeny na rybolov. V oblasti udržitelného rozvoje modré a zelené ekonomiky existují obrovské příležitosti. EU má zájem na zlepšení správy oceánů v zájmu zajištění udržitelného využívání mořských zdrojů²³.

Mimoto je třeba rozvíjet ostatní části soukromého sektoru, jako je cestovní ruch, s cílem zajistit udržitelný růst podporující začlenění a tvorbu pracovních míst.

Specifické cíle

- Zajištění účinného provádění dohod o hospodářském partnerství se zeměmi v regionech, které je uplatňují.
- Posílení rozvoje soukromého sektoru, zejména malých a středních podniků, a zlepšení investičních podmínek.
- Posílení regionálních, vnitrostátních a místních iniciativ podporou udržitelného rybolovu a uplatňování a dodržování Úmluvy OSN o mořském právu²⁴ a prováděcích dohod a ostatních příslušných mezinárodních úmluv. Rozvoj a prosazování správy oceánů a podpora iniciativ v oblasti modré a zelené ekonomiky s ohledem na bezpečné využívání hlubinné těžby v moři za účasti všech dotčených zúčastněných stran.
- Podpora důstojných pracovních příležitostí, zejména pro mladé lidi a ženy.

c) Změna klimatu a udržitelné řízení přírodních zdrojů

Změna klimatu představuje pro EU i pro partnerské země a území v Tichomoří hlavní obavu.

Specifické cíle

- Zlepšení přípravy na přírodní katastrofy, jako jsou tropické cyklóny, a překonání jejich účinků a posilování odolnosti vůči těmto jevům.
- Za účelem provádění Pařížské dohody posílení rozvoje výroby energie z obnovitelných zdrojů a opatření v oblasti energetické účinnosti přenosem osvědčených postupů, mimo jiné v oblasti námořní dopravy, a podpora investičních příležitostí v oblasti infrastruktury a technologií pro čistou energii.
- Podpora provádění politik, jež přispívají k vytváření zelené ekonomiky (např. prostřednictvím udržitelného rozvoje venkova a zemědělství a lesnictví, které je odolné vůči změně klimatu), a prosazování udržitelných modelů výroby a spotřeby.

²³ Společné sdělení s názvem „Mezinárodní správa oceánů: příspěvek EU k odpovědné správě oceánů – http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/sites/maritimeaffairs/files/join-2016-49_en.pdf

²⁴ Úmluva OSN o mořském právu ze dne 10. prosince 1982 k dispozici na adrese: http://www.un.org/depts/los/convention_agreements/convention_overview_convention.htm

- Posílení ochrany životního prostředí a udržitelného využívání přírodních zdrojů, včetně v oblasti nakládání s odpady a vodního hospodářství, sanitárních zařízení a zdraví.
- Ochrana a obnova biologické rozmanitosti souše a moří a pobřežních ekosystémů pro zachování biologické rozmanitosti a udržitelné využívání přírodních zdrojů a ekosystémových služeb.

4. Cílenější a pružnější partnerství

K zajištění svých strategických zájmů musí EU stanovit, jak dále zlepšit způsob uspořádání a řízení svých vztahů s partnery v Africe, Karibiku a Tichomoří. Tento základní prvek politického partnerství se dotýká mnoha aspektů, jež budou vyžadovat také rozsáhlé konzultace s partnerskými zeměmi. To se týká formátu vztahů, dotčených subjektů a zásad, na nichž je spolupráce založena, mechanismů, které jsou zapotřebí k lepšímu provádění, jakož i odpovídající institucionální struktury a právního postavení na podporu provádění partnerství. V tomto ohledu jsou důležité poznatky získané z provádění dohody z Cotonou, jež je nutno vzít v úvahu.

4.1 Získané poznatky

Hodnocení dohody z Cotonou²⁵ vyzdvihuje řadu silných stránek a nedostatků. Hodnocení poukazuje na pokrok, pokud jde o vymýcení chudoby a lidský rozvoj v zemích AKT, na větší obchodní toky, na posílení míru a bezpečnosti a upevnění demokracie a lidských práv. Dosud je však zapotřebí významné úsilí, v neposlední řadě z toho důvodu, že některé z těchto dosažených výsledků jsou ohroženy vznikem nových zdrojů nestability (např. demografický boom, autoritářské vlády a terorismus a změna klimatu).

Ukázalo se, že politický dialog (článek 8 dohody z Cotonou) a konzultace / vhodná opatření (článek 96 dohody z Cotonou) jsou užitečné nástroje, ačkoliv jejich úplný potenciál nebyl částečně využit. V jednotlivých oblastech bylo dosaženo smíšených výsledků, včetně v oblasti lidských práv, demokracie, řádné správy věcí veřejných a právního státu (článek 9), migrace (článek 13) a zapojení státních a nestátních subjektů (článek 6).

Hodnocení dále poukazuje rovněž na skutečnost, že se dohodě z Cotonou nepodařilo dostatečně postihnout zintenzivnění regionální dynamiky a rostoucí různorodost partnerských zemí, například mezi zeměmi, které to nejvíce potřebují (nejméně rozvinuté země, nestabilní země), a vyspělejšími zeměmi (země se středními příjmy atd.). Regionální a kontinentální organizace založené partnerskými zeměmi postupně vznikají jako regionální subjekty, které mají pověření v oblasti politiky a bezpečnosti, jakož i obchodu a rozvoje.

²⁵ Společný pracovní dokument útvarů: Hodnocení dohody o partnerství z Cotonou (SWD(2016) 250 final).

Hodnocení rovněž zdůrazňuje, že stávající institucionální struktura a její fungování a některé provozní postupy vykazují významné nedostatky.

Rovněž spolupráce mezi EU a jejími partnery na mnohostranných fórech je stěží využívána. Ta byla zavedena při revizi dohody z Cotonou v roce 2010 a vedla k pozitivním výsledkům, zejména v souvislosti s Pařížskou dohodou o změně klimatu, nejčastěji však partnerství nebylo s to využít veškerou svou váhu k ovlivnění výsledku. Pokrok v této oblasti bude vyžadovat, aby partnerské země prokázaly své odhodlání dosáhnout cílů, jež si stanovily na summitu zemí AKT v Port Moresby²⁶. Vyžaduje to rovněž, aby EU hledala způsoby zajištění flexibility při vytváření aliancí zahrnujících země AKT a země mimo AKT, jako jsou všechny nejméně rozvinuté země nebo malé ostrovní rozvojové státy.

4.2 Pružné partnerství založené na důkladném regionálním přístupu

K vytvoření vztahu založeného na společných prioritách, jež přihlížejí k vyvíjejícímu se kontextu a získaným poznatkům, byly analyzovány různé možnosti budoucího formátu, které byly vyhodnoceny v posouzení dopadů²⁷ (viz příloha I).

4.2.1 Možnosti

Možnosti sahají od skončení platnosti dohody z Cotonou bez jejího nahrazení, po nahrazení stávající dohody novou dohodou, avšak s omezenými změnami. Posledně uvedená možnost by zjevně neodstranila závažné nedostatky ve stávající dohodě. První možnost může znamenat větší náklady než přínosy, jelikož by znamenala zrušení pozitivního *acquis* 40letého partnerství a oslabil by úlohu EU na celosvětové úrovni. Partnerství s africkými, karibskými a tichomořskými zeměmi není samo o sobě zpochybněno. Některé zúčastněné strany však kritizují stávající přístup, obsah a formát.

Podrobněji byly posouzeny další tři možnosti:

1. podstatně revidované partnerství s partnerskými zeměmi. Tato možnost by zohlednila vývoj od druhé revize dohody z Cotonou, k níž došlo v roce 2010, nezajistila by však potřebnou soudržnost politiky s nejnovějšími regionálními strategiemi a nezohledňovala by náležitě rostoucí význam kontinentální (Africká unie), regionální a subregionální úrovně;
2. úplná regionalizace vztahů s partnerskými zeměmi prostřednictvím tří samostatných regionálních partnerství (s Afrikou, Karibikem a Tichomořím). Tato možnost by plně zohledňovala kontinentální a regionální rozměr, nereagovala by však na ochotu partnerských zemí, pokud jde o existenci obnoveného partnerství s EU, a měla by za následek obtížnější vytváření aliancí na světových fórech (jako je UNFCCC nebo WTO);
3. třetí alternativa má podobu dohody s partnerskými zeměmi, která spočívá ve třech samostatných regionálních partnerstvích s Afrikou, Karibikem a Tichomořím, jež jsou

²⁶ <http://www.acp.int/content/declaration-8th-summit-acp-heads-state-and-government-acp-group-states>

²⁷ Společný pracovní dokument útvarů: Posouzení dopadů k budoucím vztahům se zeměmi AKT po roce 2020 (SWD(2016) xxx).

otevřena pro užší zapojení ostatních zemí, a to pod společnou střešou. Tato zastřešující dohoda by vymezila společné hodnoty, zásady, základní prvky a zájmy, na nichž je založena spolupráce mezi stranami, a to v návaznosti na významné *acquis* dohody z Cotonou. Zahrnovala by rovněž zvláštní mechanismy spolupráce v globálních otázkách. Tři regionální partnerství by navazovala na stávající partnerství a začleňovala je (např. společná strategie EU-Afrika) a stanovila priority a opatření zaměřená na zvláštnosti programu partnerství s každým ze tří regionů. To EU a partnerským zemím umožní stanovit iniciativy na nejvhodnější úrovni.

4.2.2 Navrhovaná možnost

Třetí možnost by umožnila lépe řešit záležitosti na vhodné úrovni a ve správném prostředí, a to na základě zásad subsidiarity a doplňkovosti, přičemž současně uznává, že mnoho současných problémů souvisejících s celosvětovou udržitelností vyžaduje opatření spojující jednotlivé regiony. To je v souladu se skutečností, že velká část angažovanosti EU se již nyní uskutečňuje na vnitrostátní úrovni, načež následuje regionální úroveň a až poté úroveň AKT. Ačkoli zájmy s ohledem na Afriku, Karibik a Tichomoří zahrnují řadu záležitostí, jež by měly prospěch ze společného úsilí, existují rovněž zvláštní zájmy, které je třeba rozvíjet na odlišném základě. K důležitým hráčům patří Africká unie, avšak rovněž regionální organizace jako Hospodářské společenství států západní Afriky, Jihoafrické společenství pro rozvoj nebo Východoafrické společenství, stejně jako jiné regionální organizace, například CARICOM/CARIFORUM v Karibiku.

Zastřešující partnerství by současně zamezilo nákladům spojeným s odmítnutím jakéhokoli partnerství s partnerskými zeměmi jako skupinou a zachovalo by *acquis* z Cotonou, zejména co se týká základních prvků a vazby s dohodami o hospodářském partnerství. Ty jsou pro všechny tři regiony totožné, a zajišťují tudíž významné úspory z rozsahu při společném sjednávání a řízení těchto aspektů namísto samostatného sjednávání s jednotlivými uskupeními nebo zeměmi. To umožní také rozvíjení spolupráce na mezinárodní úrovni s ohledem na hlavní společné globální problémy. Váha aliance může být značná, jak se ukázalo při uzavírání Pařížské dohody.

S přihlédnutím ke všem těmto prvkům umožní navrhovaný nový formát zachování všech hodnotných prvků stávající dohody z Cotonou, co je však nejdůležitější, zavede vhodné podmínky k tomu, aby EU splnila své nové cíle.

4.2.3 Dosah mimo země AKT

Možnost týkající se zastřešující dohody rovněž nejlépe umožní zapojit zainteresované země mimo AKT s cílem zajistit soudržnost, zejména co se týká panafrického rozměru (např. mezi partnerstvím mezi AKT a EU a společnou strategií EU-Afrika). To je důležité, jelikož to EU umožní sladit v případě potřeby územní rozsah pro zapojení se specifickými cíli u konkrétní skupiny zemí a zvýší to diplomatický kapitál EU při strategičtější sledování jejích zájmů. V této souvislosti je obzvláště důležité zapojení zemí mimo AKT v severní Africe, několika málo nečlenů AKT ve skupině nejméně rozvinutých zemí a ve skupině malých ostrovních rozvojových států. Je třeba úžeji zapojit důležité země mimo AKT, přičemž je současně

zajištěna soudržnost se stávajícími politickými rámci (např. evropskou politikou sousedství) a již existujícími dohodami o přidružení.

4.3 Víceúrovňové partnerství s mnoha zúčastněnými stranami a s klíčovými zásadami spolupráce

Partnerství by mělo být založeno na řadě zásad. Mělo by být prováděno prostřednictvím víceúrovňového systému správy, který umožňuje přijímat opatření na nejvhodnější úrovni, v souladu se zásadami subsidiarity a doplňkovosti, jakož i se zásadou diferenciací a regionalizace. Partnerství by mělo navazovat rovněž na účinný přístup založený na mnoha zúčastněných stranách, který nezapojuje pouze vlády, jež nemohou řešit problémy samy.

4.3.1 Základní zásady spolupráce

Nové partnerství by mělo být založeno na těchto základních zásadách:

- dialog,
- vzájemná odpovědnost,
- široká účast státních a nestátních subjektů,
- vlastní odpovědnost.

4.3.2 Zásady subsidiarity a doplňkovosti

Partnerství by mělo zohledňovat a začleňovat regionální dynamiku v Africe, Karibiku a Tichomoří. Za tímto účelem by mělo zajistit, aby k politické angažovanosti a rozhodování docházelo na nejvhodnější úrovni odpovědnosti, ať už na vnitrostátní, regionální či kontinentální úrovni nebo v rámci AKT.

4.3.3 Aktéři

Jak bylo uvedeno v rámci veřejné konzultace a hodnocení, uznává se zapojení co nejvíce zúčastněných stran do partnerství, to je však třeba posílit. Partnerství by mělo oslovit celou škálu aktérů, státních i nestátních subjektů. Nové partnerství by mělo posílit jejich příslušné role. To zahrnuje:

- státní subjekty: vlády jednotlivých zemí, parlamenty a regionální a místní orgány,
- regionální organizace (včetně Africké unie),
- země mimo AKT a
- nestátní subjekty, včetně občanské společnosti, hospodářských a sociálních partnerů a soukromého sektoru.

4.4 Lépe fungující partnerství

Partnerství musí stanovit vhodné prostředky a nástroje, které umožňují dosáhnout stanovených priorit co nejefektivněji. To musí být zcela v souladu s akčním programem z Addis Abeby, který je součástí Agendy 2030, vypracováním nového Evropského konsensu o rozvoji, Pařížskou dohodou o změně klimatu a doporučeními vyplývajícími z hodnocení dohody z Cotonou.

4.4.1 Diverzifikované partnerství

Partnerství by mělo uplatňovat odlišné metody provádění v souladu s Agendou 2030, akčním programem z Addis Abeby, globální strategií EU a Evropským konsensem o rozvoji²⁸.

4.4.2 Způsoby provádění

Akční program z Addis Abeby stanoví nové paradigma a poskytuje rámec pro provádění Agendy 2030, a to prostřednictvím finančních i nefinančních prostředků. Měl by být podstatou partnerství. To zahrnuje vnitrostátní opatření, podpůrné politické rámce a úlohu aktivního soukromého sektoru, což je podloženo příznivým mezinárodním prostředím.

Partnerské země by měly soustředit své úsilí na odstranění stávajících nedostatků v domácích veřejných financích, včetně lepší mobilizace domácích zdrojů, účinnějších a efektivnějších veřejných výdajů a správy dluhu. Je třeba podporovat spravedlivé, transparentní, efektivní a účinné daňové systémy a rámce veřejných výdajů. Zvláštní pozornost je nutno věnovat řešení vyhýbání se daňovým povinnostem, daňovým únikům a nezákonným finančním tokům.

EU by měla předjímat kombinaci metod a nástrojů, které prokázaly vysokou výkonnost, a současně zachovat vysokou míru pružnosti, aby bylo možné přizpůsobení dalšímu zlepšení. To by mělo být v souladu se zásadami efektivity rozvoje (včetně vlastní odpovědnosti, transparentnosti, vzájemné odpovědnosti a zaměření se na výsledky) a mělo by to být dále podpořeno uplatňováním soudržnosti politik ve prospěch rozvoje.

4.5 Partnerství podporované vhodnou institucionální strukturou

Institucionální struktura by měla odrážet politický charakter partnerství, stanovené priority, zvolený formát, způsoby spolupráce a různé dotčené subjekty. Měla by umožnit rychlé a účinné přijímání rozhodnutí a opatření. Stávající systém založený na společných institucích se ukázal jako užitečný při sdílení zkušeností, nyní je však zastaralý, jelikož je příliš složitý a těžkopádný. V této fázi je ještě příliš brzy na stanovení institucionální struktury, prosazovat však lze řadu zásad vymezujících její podobu.

Jakožto politické partnerství založené na vzájemných povinnostech a podpořené pravidly by mělo být prováděno prostřednictvím víceúrovňové a pružné institucionální struktury, která podporuje a usnadňuje dialog o otázkách společného zájmu. K vymezení spolupráce

²⁸ Vyhrazené místo pro sdělení o konsensu xxxx.

s příslušnými institucionálními a neinstitucionálními subjekty na různých úrovních by mělo využívat zásad subsidiarity a doplňkovosti.

Dialog a spolupráce na všech úrovních by se měly zaměřovat na formát, který nejlépe slouží specifickým cílům a zájmům, a na země a regionální organizace nebo rámce spolupráce, které v dané oblasti dosahují nejlepších výsledků.

4.6 Partnerství podpořené právním rámcem

Právní postavení budoucího partnerství hraje důležitou úlohu při jeho provádění, jak potvrzuje analýza provedená v posouzení dopadů, které je připojeno k tomuto sdělení. Je proto v politickém zájmu EU opětovně potvrdit svůj dlouhodobý závazek zakotvením nového partnerství v právně závazné dohodě. Nové partnerství by současně mělo být pružné a aktivní a přizpůsobovat se vlastnímu pokroku a neustále se měnícímu prostředí. To je obzvláště důležité pro regionální pilíře. Jedná se o základní zásady, na nichž by mělo být založeno právní postavení budoucího partnerství a které budou doladěny, jakmile budou zcela známy konečné priority a hlavní charakteristiky partnerství.

4.7 Další kroky

Sdělení bude základem pro diskusi s Radou a Parlamentem, jakož i se širším okruhem zúčastněných stran, včetně partnerských zemí AKT, za účelem přípravy doporučení se směrnicemi pro jednání.